

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 583/2013-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza prerokoval sťažnosť A. B. a M. D., zastúpených advokátom JUDr. Martinom Olosom, M. R. Štefánika 71, Žilina, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva A. B. a M. D. podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. A. B. a M. D. priznáva úhradu trov konania v sume 331,15 € (slovom tristotridsaťjeden eur a pätnásť centov), ktoré je Krajský súd v Žiline povinný zaplatiť im na účet právneho zástupcu JUDr. Martina Olosa, M. R. Štefánika 71, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2013 doručená sťažnosť A. B. a M. D. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 a žiadajú vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa A. B... a M. D... na súdnu na inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo podľa čl. 37 ods. 2 Listiny, základné právo na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a základné právo na majetok podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo dňa 06. 06. 2013 uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co 124/2013 zo dňa 06. 06. 2013 porušené bolo.

2. *Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co 124/2013 zo dňa 06. 06. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia Krajského súdu v Žiline na ďalšie konanie.*

3. *Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľom A. B... a M. D... do tridsať dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 331,15 EUR (slovom tristotridsaťjeden eur pätnásť centov) na účet advokáta JUDr. Martina Olosa...“*

Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 583/2013-18 z 5. novembra 2013 prijal sťažnosť sťažovateľiek v časti namietajúcej porušenie ich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol.

Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľiek, k nej pripojených listín a spisu Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 220/2011, ktorý ústavný súd pripojil pre účely rozhodovania o podanej sťažnosti, sťažovateľky sa ako žalobkyne v tejto veci domáhali proti K. H. (ďalej len „žalovaná“) žalobou z 22. septembra 2011 určenia, že sťažovateľky sú každá v podiele 5/48 podielovými spoluvlastníčkami pozemku KNC parc. č... o výmere 1 026 m², orná pôda, nachádzajúceho sa v meste..., v katastrálnom území..., zapísanom v katastri nehnuteľností vedenom Správou katastra Žilina pre kat. úz... na liste vlastníctva č... (ďalej len „nehuteľnosť“). Svoju žalobu odôvodnili tým, že žalovaná bola ako podielová spoluvlastníčka nehnuteľnosti v týchto podieloch zapísaná na základe zmluvy uzatvorenej so sťažovateľkami (ako predávajúcimi), ktorá je absolútne neplatným právnym úkonom pre nedostatok vôle. Kúpna zmluva bola sťažovateľkám podsunutá pri podpise iných listín zástupkyňou žalovanej I. M., ktorá bola za toto konanie právoplatne uznaná vinnou z trestného činu podvodu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 To 36/2011 z 24. mája 2011 (ďalej len „trestné konanie“).

Okresný súd žalobe sťažovateľiek vyhovel rozsudkom č. k. 8 C 220/2011-46 z 9. januára 2013 a určil, že každá zo sťažovateľiek je v podiele 5/48 podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti. Zároveň zaviazal žalovanú nahradiť sťažovateľkám trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 1 202,26 € a náhrady iných trov konania vo výške 99,50 €. Pri určení výšky trov právneho zastupovania s poukazom na § 10

ods. 1 a 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „advokátska tarifa“) vychádzal okresný súd z hodnoty predmetu sporu (spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnosti určené do vlastníctva sťažovateľiek), za ktorú považoval priemernú cenu pozemkov v... (80 €/m²), a z nej zistenú cenu týchto spoluvlastníckych podielov. Rozsudok v určovacích výrokoch nadobudol právoplatnosť 7. marca 2013. Proti výroku o náhrade trov konania podala žalovaná odvolanie.

Žalovaná podané odvolanie odôvodnila tým, že v danom prípade mal okresný súd vychádzať z toho, že hodnota predmetu sporu sa nedá určiť na základe doteraz vykonaných dôkazov a odmena advokáta mala byť určená podľa § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify. Okresný súd vychádzal z priemernej ceny pozemkov v..., neuviedol však, akým spôsobom a z akých dôkazov ju zistil. Advokát (sťažovateľiek), ktorý túto cenu okresnému súdu uviedol, nie je osobou odborne znalou na posudzovanie ceny nehnuteľností. Za cenu 80 €/m² sa v... nepredávajú ani stavebné pozemky, tobôž orná pôda, ktorá bola predmetom konania. Okresný súd aj súdny poplatok vyrubil z ceny neurčitej. V trestnom konaní bola znalcom v roku 2006 určená hodnota nehnuteľnosti sumou 711,50 Sk (23,61 €). Žalovaná navrhla odvolaciemu súdu rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku zmeniť a sťažovateľkám priznať náhradu trov konania v časti trov právneho zastupovania iba vo výške 229,86 €.

Krajský súd uznesením č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku zmenil tak, že žalovanú zaviazal nahradiť sťažovateľkám trovy konania, pokiaľ ide o trovy právneho zastúpenia vo výške 311,05 € a iné trovy konania vo výške 99,50 €. Zároveň priznal žalovanej náhradu trov odvolacieho konania vo výške 92,42 €. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom konania nebolo vyslovenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (ako veci, ktorá je peniazmi ocniteľná), ale posúdenie platnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy) z hľadiska jeho náležitostí (kde hodnota nie je finančne vyčísliteľná), a preto pri stanovení tarifnej hodnoty veci je potrebné vychádzať z § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify.

Výrok o náhrade trov konania rozsudku okresného súdu č. k. 8 C 220/2011-46 z 9. januára 2013 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 nadobudol právoplatnosť 22. júla 2013.

Sťažovateľky sťažnosť na porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 doručení ústavnému súdu odôvodnili tým, že právne posúdenie veci odvolacím súdom je svojvoľné, arbitrárne, nesprávne a neudržateľné. Petit žaloby sťažovateľiek znie na určenie vlastníckeho práva; o určovaní neplatnosti zmluvy okresný súd nerozhodoval. Predmetom sporu je právo peniazmi oceníteľné a v takom prípade sa tomu zodpovedajúca čiastka v konaniach o určenie vlastníckeho práva považuje za základ pre tarifnú hodnotu – ako to konštatoval i ústavný súd (I. ÚS 119/2012). Krajský súd sa od tohto názoru bez relevantného dôvodu odklonil a rovnakú otázku vyriešil odlišne ako ústavný súd, čím porušil navyše i princíp právnej istoty.

Krajský súd sa k sťažnosti sťažovateľiek vyjadril podaním č. Spr 636/2013 z 9. decembra 2013 tak, že poukázal na dôvody rozhodnutia uvedené v odôvodnení uznesenia č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013, ďalej uviedol, že *„sťažnosť nepovažujem za opodstatnenú z dôvodov uvedených v pripojenom vyjadrení predsedníčky dotknutého senátu 10 Co, ktorý v namietanej veci rozhodoval a s ktorými dôvodmi sa stotožňujem“*, a zároveň uviedol, že netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ústavným súdom.

Sťažovateľky sa na výzvu ústavného súdu z 11. decembra 2013 nevyjadrili.

Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto

pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd

a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou, a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade

so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah, zaoberal sa ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk.

Sťažovateľky ako dôvod svojej ústavnej sťažnosti uviedli, že uznesenie krajského súdu č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 je založené na takom výklade § 9, § 10 a § 11 advokátskej tarify, ktoré popiera ich účel a zmysel, a to aj v kontexte doterajšej rozhodovacej praxe ústavného súdu.

Krajský súd uznesenie č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 odôvodnil takto:

„Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal účastník konania (§ 201 prvá veta O. s. p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. (z tohto titulu ponechal nedotknutým rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní nenapadnutých výrokoch vo veci samej) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil podľa § 220 O. s. p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Aj s poukazom na závery nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS 119/2012 je správnym tvrdenie (navrhovateľiek), že nemožno stotožňovať prípad určenia súdneho poplatku za určovací návrh s prípadom určenia odmeny advokáta. Základná hodnota tarifnej odmeny advokátov sa stanovuje podľa tarifnej hodnoty veci alebo práva, pričom tarifnou hodnotou sa rozumie výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka (§ 9 a 10 vyhl. č. 655/2004 Z. z.). Pokiaľ je teda vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom súdneho sporu peniazmi ocenené, potom sa táto čiastka považuje za základ pre tarifnú hodnotu aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k takejto veci.

V súdenom prípade však ide o určenie neplatnosti právneho úkonu, čo je nepochybne iná právna skutočnosť než určenie samotného vlastníckeho práva. Predmetom konania teda nie je priame vyslovenie vlastníckeho práva k určitej peniazmi ocenej veci (čo odôvodňuje považovať za základ pre tarifnú hodnotu cenu veci), ale posudzovanie platnosti právneho úkonu – kúpnej zmluvy z hľadiska jej náležitostí, kde hodnota právneho úkonu (zmluvy) ako takého finančne vyčísliteľná nie je. S ohľadom na to, je pri určení tarifnej hodnoty potrebné vychádzať z § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. keď predmet konania nie je ocenený v peniazoch.“

Ako vyplýva z obsahu odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013, toto je založené na právnom názore, podľa ktorého v prípade, ak je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k veci, avšak rozhodnutie súdu vo veci sa odvíja od posúdenia platnosti zmluvy v tom zmysle, že v prípade jej neplatnosti je potrebné určiť vec do vlastníctva žalobcu, je potrebné vychádzať z toho, že odmena advokáta sa určuje podľa § 11 ods. 1 advokátskej tarify (a hodnota sporu nie je peniazmi ocenená).

Naopak, sťažovateľky zastávajú názor, že aj v takomto prípade je nevyhnutné vychádzať z petitu žaloby, pričom ak je z neho zrejmé (ako v tejto veci), že žalobca žiada určiť vec do vlastníctva, je potrebné odmenu advokáta určiť, vychádzajúc z hodnoty veci, určenia vlastníctva ku ktorej sa žalobca domáha.

Podľa § 9 ods. 1 advokátskej tarify základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 2 advokátskej tarify (v znení účinnom do 30. júna 2013) ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak a) nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami...

Ústavný súd v náleze č. k. I. ÚS 119/2012-24 zo 16. mája 2012, na obsah ktorého poukazuje krajský súd i sťažovateľky, vyslovil, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného súdneho sporu, peniazmi oceníteľné, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k takejto veci, pretože citované ustanovenia advokátskej tarify dôsledne rozlišujú situácie pre náhrady trov konania, kedy je predmet právneho sporu, o ktorom vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi oceníteľný, a kedy nie je. Inými slovami, explicitná úprava § 9 ods. 1 advokátskej tarify vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify.

Predmetom sporu vo veci sťažovateľiek bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (ako to vyplýva z petitu žaloby sťažovateľiek, ako aj z výroku rozsudku okresného súdu). Je síce pravdou, že rozhodnutie o podanej žalobe záviselo od posúdenia predbežnej otázky, ktorou bola platnosť kúpnej zmluvy, avšak to nič na predmete konania nemôže zmeniť. Preto sa právny názor vyslovený ústavným súdom v náleze č. k. I. ÚS 119/2012-24 zo 16. mája 2012 nepochybne vzťahuje aj na prípad sťažovateľiek; ústavný súd nevidí dôvod, pre ktorý by sa mal od tohto názoru odchýliť.

Vlastnícke právo k nehnuteľnosti bolo oceniťné peniazmi, v dôsledku čoho krajský súd pri priznávaní náhrady trov konania nemohol vychádzať z tarifnej odmeny ustanovenej v § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify, ale bol povinný na vec aplikovať § 10 ods. 2 advokátskej tarify.

Právo na priznanie primeranej a právnymi predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú, je súčasťou práva na spravodlivý proces a tiež súvisí, pokiaľ ide konkrétne o náhradu trov právneho zastúpenia, s majetkovým právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Ak krajský súd náhradu nákladov v správnej výške určenej podľa príslušnej právnej normy sťažovateľkám nepriznal, odoprel im ochranu označených práv zakotvených v ústavnom poriadku.

Vo vzťahu k základnému právu na vlastníctvo a právu na majetok považuje ústavný súd za potrebné uviesť aj to, že účastníkovi občianskeho súdneho konania svedčí vždy legitímna nádej na náhradu trov konania, pokiaľ sú splnené zákonné predpoklady na ich priznanie, a to vo výške vyplývajúcej z právnych predpisov. Takáto legitímna nádej požíva ochranu ako majetok v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu, resp. čl. 20 ústavy.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013 bolo porušené nielen základné právo sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj ich základné právo na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a právo na majetok podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby

vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia.

V záujme ochrany ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, ktoré boli u sťažovateľiek porušené uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 124/2013-74 zo 6. júna 2013, bolo potrebné toto uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie krajskému súdu.

Bude úlohou krajského súdu v ďalšom priebehu odvolacieho konania rozhodnúť o odvolaní žalovanej takým spôsobom, ktorý bude ústavne konformný a bude v súlade s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze.

Ústavný súd sťažovateľkám podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal nárok na náhradu trov konania, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátom v konaní pred ústavným súdom vo výške 331,15 € (§ 11 ods. 3, § 14 ods. 1 a § 16 ods. 3 advokátskej tarify) za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014